

*Шундрик Станіслав Юрійович,
студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: Асатуров Сергій Константинович,
кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ СТОСОВНО УКРАЇНИ (2014-2025 рр.)

Після Революції Гідності 2014 року та початку російської агресії Німеччина стала одним із ключових європейських партнерів України. Якщо до 2014 року Україна сприймалася Берліном насамперед у контексті програми «Східного партнерства» ЄС, то після початку війни на Донбасі Німеччина посіла особливе місце у врегулюванні конфлікту та підтримці українських реформ. Політика ФРН була багатовекторною, поєднуючи дипломатичні ініціативи, фінансову допомогу, санкційний тиск на Росію та поступову військову підтримку України. При цьому, на початкових етапах війни Німеччина намагалася балансувати між підтримкою України та збереженням діалогу з РФ, що викликало критику з боку союзників.

Одразу після анексії Криму Німеччина стала ключовим гравцем у переговорах між Україною та Росією. Канцлерка Ангела Меркель виступила ініціатором «Нормандського формату», що об'єднав лідерів Німеччини, Франції, України та Росії. В результаті цих переговорів у 2015 році було підписано Мінські угоди, які мали на меті врегулювання конфлікту на Донбасі. Попри те, що Росія не виконувала взятих на себе зобов'язань, Берлін продовжував підтримувати цей формат аж до 2022 року. Після повномасштабного вторгнення Німеччина остаточно відмовилася від ідеї врегулювання конфлікту дипломатичним шляхом без урахування позиції України.

Після вторгнення РФ в Україну 24 лютого 2022 року Німеччина кардинально переглянула свою позицію щодо Росії. ФРН підтримала санкції ЄС проти РФ, які включали замороження активів російських банків, обмеження експорту технологій подвійного призначення та відключення низки російських банків від SWIFT. Крім того, німецькі компанії почали масово виходити з російського ринку, що стало суттєвим економічним ударом для РФ. У 2022 році Німеччина заморозила будівництво газопроводу «Північний потік-2», що раніше розглядалося як важливий проєкт у сфері енергетичної співпраці з Росією. Варто зазначити, що до 2022 року ФРН залишалася одним із головних покупців російського газу, що стримувало її санкційну політику.

Починаючи з 2014 року, ФРН стала одним із найбільших донорів України у сфері макрофінансової допомоги. Гроші спрямовувалися на підтримку реформ у сфері енергетики, децентралізації, правосуддя та боротьби з корупцією. Загальний обсяг допомоги, наданої Німеччиною Україні до 2023 року,

перевищив 1,5 млрд євро [1]. До цієї суми входили як гранти, так і кредити, спрямовані на розвиток малого та середнього бізнесу, а також підтримку критичної інфраструктури.

Берлін також підтримував євроінтеграційні прагнення Києва. Зокрема, Німеччина активно сприяла наданню Україні безвізового режиму з ЄС у 2017 році та підтримала рішення про надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році. Німецькі дипломати неодноразово підкреслювали, що підтримують перспективу повноправного членства України в ЄС, хоча офіційні терміни вступу залишаються невизначеними.

До 2022 року Німеччина утримувалася від надання летальної зброї Україні, посилаючись на власну політику обмежень експорту озброєнь у зони конфлікту. Проте після початку повномасштабної війни політика ФРН кардинально змінилася. Уже в березні 2022 року Німеччина схвалила постачання зенітних самохідних установок Gepard, протитанкових ракет Panzerfaust 3 та зенітних комплексів Stinger. У 2023–2024 роках до України було передано зенітні комплекси IRIS-T, танки Leopard 2, бойові машини піхоти Marder, самохідні гаубиці PzH 2000 та системи ППО Patriot. Поставка танків Leopard 2 стала історичною подією, оскільки це рішення вимагало значної політичної волі та координації із союзниками по НАТО.

Станом на 2024 рік військова допомога Україні з боку ФРН перевищила 5 млрд євро [2]. Окрім постачання техніки, німецькі інструктори беруть активну участь у навчанні українських військових. Берлін також підтримав створення європейської коаліції з надання Україні винищувачів F-16 та розглядає можливість передачі ракет дальнього радіусу дії Taurus.

Німеччина стала одним із головних центрів прийому українських біженців після початку повномасштабної війни. Станом на 2024 рік у країні перебувало понад 1,1 млн українців [3]. Берлін надав їм соціальні гарантії, доступ до медицини, ринку праці та освіти. Крім того, уряд Німеччини спростив процес отримання дозволів на проживання, що дозволило багатьом українцям легально працювати в країні та отримувати соціальну допомогу.

З приходом до влади Олафа Шольца Німеччина оголосила про «зміну епох» у своїй зовнішній політиці. Це передбачало посилення оборонної політики, збільшення військових витрат та активізацію підтримки України. Зокрема, у 2023 році було створено спеціальний фонд у розмірі 100 млрд євро для модернізації Бундесверу, що частково спрямовується на підтримку України [4]. Після 2025 року німецько-українські відносини багато в чому залежатимуть від внутрішньополітичних рішень у ФРН, а також розвитку ситуації на фронті.

Отже, політика Німеччини щодо України в період 2014–2025 років зазнала значної трансформації. Від посередництва у переговорах та економічної підтримки Берлін перейшов до надання військової допомоги, санкційного тиску на РФ та підтримки українських біженців. Майбутнє німецько-українських відносин залежатиме від геополітичної ситуації та політики майбутніх німецьких урядів.

Література:

1. Міністерство фінансів України. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/sergii_marchenko_met_with_the_newly_appointed_ambassador_of_germany_to_ukraine_martin_jaeger-4135
2. Майже вдвічі більше запланованого: Німеччина збільшить військову допомогу Україні, названо цифру. URL: https://war.telegraf.com.ua/ukr/war-in-ukraine/2024-01-17/5828560-mayzhe-vdvichi-bilshe-zaplanovanogo-nimechchina-zbilshit-viyskovu-dopomogu-ukraini-nazvano-tsifru?utm_source=chatgpt.com
3. У 3,3 рази зросла кількість українців, що виїхали та не повернулись додому торік. URL: https://opendatabot.ua/analytics/ukrainians-emigration-trend-2024?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR097Rj0FgqOOmxVoOn1b0tr5ZzJADEuVoXaQOWwR36QqcB2FriHGMjYp1Y_aem_gmyhDrICIfNLQt944jxcuw
4. Найбільша профспілка Німеччини розкритикувала оборонну політику уряду. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/11/8/7173101/>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.